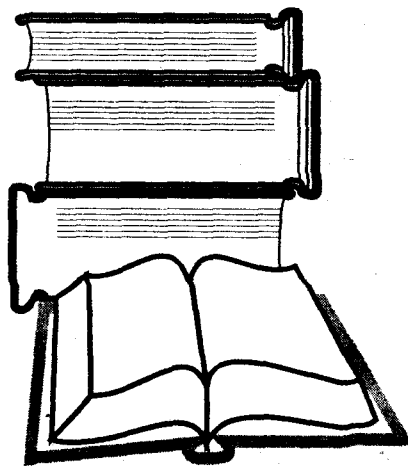

**КНИЖКА
ПОЛУЯ**

ТВОРЧИЙ ДОРОБОК КРАЄЗНАВЦІВ УКРАЇНИ

Коротка бібліографія 1997-1999 рр.

Автономна Республіка Крим

Знаєте ли ви Крим?!/Авт.-сост.: В.Сухо-руков, С.Шаповалова//4-е изд. перераб. и доп.-Сімферополь: Таврія, 1997.-208 с., іл.

Вінницька обл.

Голод 1932-33, 1946-47. Вінницька область: Документи і матеріали/Авт.-упоряд. Ф.А.Винокурова, Р.Ю.Подкур.-Вінниця: Антекс-УЛТД, 1998.-224 с.

Шульга І. Гірка правда. Нариси з історії Подільського селянства 1920-1932 років.-Вінниця: ВАТ "Віноблдрукарня", 1997.-152 с., іл.

Волинська обл.

Бондаренко Г. Історичне пізнання: питання теорії і практики.-Луцьк: Ред. вид. відд. Волин. держ. ун-ту ім.Лесі Українки, 1998.-189 с.

Бондаренко Г. Спеціальні (допоміжні) історичні дисципліни. Навчальний посібник для студентів історичних факультетів.-Луцьк: Ред. вид. відд. волин. держун-ту ім.Лесі Українки, 1997.-222 с.

Волинська ікона XVI-XVIII ст.: каталог та альбом/Під ред. С.Кота.-К.; Луцьк: тов. "Спадщина", 1998.-102 с., іл.

Волинський музей. Історія і сучасність. Науковий збірник. Випуск II.-Луцьк.-1999.-206 с.

Денисюк В. Волинь: події, факти, цифри: Туристські маршрути (Історико-краєзн. нарис). Відп. за випуск Є.Франчук.-Луцьк: Надстир'я, 1997.-144 с.

Карпінський В. Зародження і розвиток друкарства на Волині.-Луцьк: Надстир'я, 1998.-108 с. (Краєзнавча бібліотека Волині).

Минуле і сучасне Волині: Літописні міста і середньовічна культура: Мат-ли VIII Волин. іст.-краєзн. конф. 27-29 липня 1995 р. (Редкол.: Г.Бондаренко (відп. ред.) та ін.-Луцьк: Надстир'я, 1998.-134 с. (Волин. держ. ун-т, обл. тов-во краєзнавців та ін.).

Минуле і сучасне Волині: О.Цинкаловський і край: Мат-ли IX наук. іст.-краєзн. міжнарод. конф. 20-23 січня 1998 р. (Редкол.: Г.Бондаренко (відп. ред.) та ін.-Луцьк: Надстир'я, 1998.-297 с. (Волин. держ. ун-т, обл. тов-во краєзнавців та ін.).

Поліщук Г., Чучмак Л. Село над Стиром: Історико-краєзн. нарис (про с.Перемиль).-Луцьк: Надстир'я, 1997.-78 с., іл. (Перемильо - 900).

Рожко В. Православні монастирі Волині: Іст.-краєзн. нарис.-Луцьк: Надстир'я, 1997.-347с., іл.

Серлюк О. Скарбниця історії Волині: Іст.-краєзн. нарис про Народний музей історії сіл госп.-ва.-Луцьк: Надстир'я, 1998.-121 с.

Чучман Л. Берестечко: Іст.-краєзн. нарис (про місто на Волині).-Луцьк: Надстир'я, 1997.-70 с., іл.

Дніпропетровська обл.

Богомаз М. Річка називається... (про річку Дніпропетров. обл.).-Дніпропетровськ: Поліграфіст, 1998.-78 с.

Липка А. Орлівщина: Іст. нарис (про село Новомосковського р-ну).-Дніпропетровськ, 1997.-51 с., іл.

Мицик Ю. Козацький край: нариси з історії Дніпропетровщини XV-XVIII ст.-Дніпропетровськ: Вид-во ДДУ, 1997.-175 с.

Донецька обл.

Яхно І., Яхно А. Времівка на Донеччині: Іст. етногр. кн.-альб.-Донецьк: Донбас, 1998.-56 с., іл.

Житомирська обл.

Бердичівська земля в контексті історії України: матеріали Міжн. наук.-краєзн. конф. 18-21 травня 1999 р./Відп. ред. М.Костриця.-Житомир: М.А.К., 1999.-177 с. (Жит. наук.-краєзн. Тов-во дослідників Волині, Бердичівське регіональне відділення Тов-ва, Французький культурний центр в Україні та ін.).

Житомирщина крізь призму століть: Наук. зб. Мат-ли Всеукр. наук.-краєзн. конф. 17-19 вересня 1997 р.-Житомир: Журфонд, 1997.-192 с.

Костриця М., Рейтман Й. Хміль та пиво в Україні. З давнини до сьогодні.-Житомир, 1997.-240 с.

Марковський Б. Бердичівська земля з найдавніших часів до початку ХХ ст.: Історико-краєзн. нарис/За редакцією М.Костриці.-Бердичів, 1999.-84 с., 32 іл.

Українська національна ідея: історія і сучасність: Наук. зб. мат-лів Всеукр. наук.-краєзн. конф. 25-27 червня 1997 р., присвяч. 80-річчю Української народної революції.-Житомир: Журфонд, 1998.-144 с. (Житом. наук.-краєзн. тов-во дослідників Волині та ін.).

Закарпатська об.

Довганич О., Пригара М. Нижньому Селищу - 540 років: Іст.-краєзн. нарис про село Хустського р-ну). - Ужгород: Патент, 1997.-85 с., іл.

Запорізька обл.

Збережемо ту славу: Громад. рух за увічнення історії укр. козацтва в другій половині 50-80-х рр. ХХ ст.: Зб. документів та матеріалів/ Упоряд. О.Бажан (керівник), О.Ігнатуша, О.Тедєєв та ін.-К.: Рідний край.-474 с.

Лиман І. Церква в духовному світі Запорозького козацтва.- Запоріжжя: РА "Тандем-У", 1997.-61 с. (Запорозька спадщина).

Повернені імена. Статті, нариси, короткі біографічні довідки (про реабілітовані жертви політичних репресій у Запорізькій області).-Кн. І.-К.: Вир, 1998.-380 с.

Івано-Франківська обл.

Дейгчаківський І. Єзупіль. Від перших поселень до сьогодні: 400-літтю Єзуполя присвячується.-Івано-Франківськ: газ. "Вперед", 1997.-192 с., іл.

Київська обл.

Бабинці в часі. До 445-річчя першої згадки про селище в історичних документах). Тези доповідей і повідомлень шкільної краєзнавчої конференції. 28 листопада 1997.-К.-1997. - 18 с./ Упоряд: А.Ситник, В.Соколов.

Кіровоградська обл.

Матеріали конференції "Реабілітовані історією. Центральна Україна. 1917-1991 роки", 28-29 жовтня 1997 р.-Кіровоград, 1997.-50 с.

Луганська обл.

Горелик А. и др. История родного края (Луганская обл.): Учебное пособие.-Луганськ: Б.В., 1997.-21 с.

Львівська обл.

Пасічник Б. Віжомля. Короткий нарис історії села (на Яворівщині).-Львів: Каменярь, 1997.-103 с., іл.

Миколаївська обл.

Історія Півдня України від найдавніших часів до сучасності: проблеми національного, політичного, соціального, економічного, технічного, правового, релігійного та культурного розвитку. Збірник наукових праць в 3 частинах.-Миколаїв-Одеса, 1999.

Одеська обл.

Майстровой Я. Улицы Одессы: Справочник по топонимам старой части города.-Одесса: упр. охраны объектов культурного наследия облгосадминистрации, 1998.-184 с.

Полтавська обл.

Волошин Ю. Українська автокефальна церква 1941-1944 (короткий історичний довідник).-Полтава, 1999.-51 с.

Лушакова А., Евселевский Л. Улицами старого Кременчуга.-К.: Техніка, 1997.-152 с.

Операція "Френтік". З історії бойової співдружності військово-повітряних сил СРСР і США, цивільного населення в роки Другої світової війни. Зб. документів і матеріалів/ Упоряд. О.Бажан, Ю.Данилюк, Д.Кальний, Р.Подкур.-К.: Рідний край, 1998.-485 с.

Село на нашій Полтавщині/Упоряд. В.Степенко.-К.: РВО "Поліграфкнига", 1997.-112 с.

Християнство і культура: традиції, сучасність: Збірник наукових праць.-Полтава.-1898.-182 с.

Рівненська обл.

Дерманські дзвони: Збірник спогадів та документів.-Рівне: Азалія, 1998.-109 с./Реабілітовані історією.

Пашук І. На терезах буднів: поезії різних років.-Рівне: Ліста, 1998.-75 с.

Прищепя Б., Нікольченко Ю. Літописний Дорогобуж в період Київської Русі.-Рівне: Держ. ред. вид. підприємство, 1997.-248 с., іл.

Прищепя О. Вулицями старого міста: Топонімічне дослідження з історії Рівного.-Рівне: Б.В., 1997.-151 с., іл.

Сумська обл.

Глухів і Глухівщина в історії українського національного відродження (Творча спадщина родини Марковичів) /Упоряд.: В.Акуленко, Н.Артишук. За заг. ред. Ю.Шемшученка.-К.: Ін. Юре, 1999.-234 с., 44 іл.

Лебедин: Зб. арх. документів і матеріалів/ Упоряд. Л.Момот, Т.Чернявська.-Харків: Фоліо, 1997.-156 с., іл.

Тернопільська обл.

Герета І. Теребовля. Шлях через віки: Іст.-краєзн. нарис.-Львів: Каменярь, 1997.-124 с., іл.

Харківська обл.

Дергачі: Зб. арх. док. і матеріалів /Упоряд Г.Бекетова та ін.-Харків: Фоліо, 1998.-196 с. (Краю мій, Слобожанщині!).

Саратов І. Іван Сірко.-Харків: АКТА, 1998.-110 с., іл. Ігуменцева В. Сто краєзнавчих читань (Хроніка та зміст)/Харківська державна наукова бібліотека ім.В.Короленка.-Х., 1997.-62 с.

Черкаська обл.

Соса П. та ін. Вулиці Черкас: істор. нарис.-Черкаси: НДІТЕХІМ, 1997.-137 с. (Черкаська обл. орг. Всеукр. спілки краєзнавців та ін.).

Чернівецька обл.

Дуб Р. Чи знаєте свій край? Сто запитань і відповідей: (Довідник з краєзнавства Кіцманського р-ну Буковини).-Чернівці: Б.В., 1997.-24 с. (До 585-річчя Кіцманя).

Чернігівська обл.

Кичко А. Село моє, гордість моя: Історико-краєзн. нарис про с.Шняківку Ніжинського р-ну.-Чернігів: Обл. ком. інформ., 1997.-43 с., іл.

М.Київ та правління Всеукраїнської спілки краєзнавців

II з'їзд Всеукраїнської спілки краєзнавців (25 грудня 1996 р., м.Київ): Матеріали та документи/Упоряд. О.Бажан, А.Ситник.-К.: Рідний край, 1997.-186 с.

VIII Всеукраїнська наукова конференція: Історичне краєзнавство і культура: Наукові доповіді та повідомлення.-В 2-х ч.-Київ-Харків: Рідний край, 1997.-Ч. I.-431 с., Ч. II.-364 с. (Ін-т історії України НАНУ, Всеукр. спілка краєзнавців та ін.).

Історія України. Маловідомі імена, події, факти (збірник статей).-Вип. 2.-К.: Рідний край, 1997.-320 с.; Вип. 3.-К.: Рідний край, 1998.-208 с.

Малий словник історії України/В.Смолій, С.Кульчицький, О.Майборода, Р.Бондаренко, М.Дмитрієнко, П.Панченко, О.Рубльов, А.Санцевич, А.Ситник, Є.Скляренко, Л.Шевченко та ін.-К.: Либідь, 1997.-464 с.

Тисяча років історії Ленінградського району м.Києва: Метод. вид. (Уклад. С.Вакулишин.-К.: Укр. центр духов. культури, 1998.-48 с.

"Тільки двічі живемо..." Спогади про Сашка Кириченка пам'яткоохоронця, члена правління Всеукраїнської спілки краєзнавців).-К.: Видавничий дім "КМ Академія", 1997.-94 с.

Туристично-краєзнавчі дослідження. Вип. I. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції "Туризм в Україні: економіка та культура" (Світязь, 9-10 вересня 1998 р.).-К.: КМ-Трейдінг, 1998.-Ч. I - 424 с., Ч. II - 360 с.

Хмельницька обл.

Великий терор на Хмельниччині: Історико-краєзн. зб. (свідчення та документи): Упоряд. В.Дмитрик, Л.Савицький.-Хмельницький: Літ. спілка "Поділля", 1997.-272 с.

Винокур І. Слав'янські ювеліри Подністров'я-Кам'янець-Подільський: Б.В. 1997. - 200 с.

Дивокрай: Хмельниччина Подільська: Науково-краєзн. альманах.-Хмельницький: Поділля, 1997.-Вип. 2.-106 с., іл.

Дунаєвеччина очима дослідників, учасників і свідків історичних подій: Матеріали наук.-краєзн. конф.-К.: Рідний край, 1997.-248 с. (Ін-т історії України, Всеукр. спілка краєзнавців та ін.).

Жезицький В. Репресивна політика на Поділлі в 20-х - першій половині 30-х рр.: Наукове видання.-К.: Рідний край, 1997.-95 с.

Земський Ю. Подільський епархіальний історико-статистичний ко-мітет. Становлення та діяльність. - Хмельницький: Б.В. 1997. - 26 с.

Кам'яниччина в контексті історії Поділля: Наук. зб. (доповідей Всеукр. наук.-практич. конф., присвяченої 60-річчю Хмельницької обл., 75-річчю Кам'янець-Подільськ. р-ну.-Кам'янець-Подільський: Оіюм, 1997.-Т. I.-128 с., іл.; 1998.-Т. 2.- 64 с. (2 т. в одній книзі; Ін-т історії України, Центр дослідження історії Поділля та ін.).

Кушнір Б. Невторованими стежками.-Кам'янець-Подільський: Інформ. вид. від. пед. ін-ту, 1997.-192 с., іл.

Манкевич М. Старокостянтинівщина: Історичний формуляр.-Хмельницький: Поділля, 1997.- 164 с.

Опря А., Попович М., Смолінський В.І. Католицька церква на Поділлі: Історико-релігієзнавче дослідження.-Кам'янець-Подільський: Б.В., 1997.-27 с.

Пажимський О. Садибні ансамблі подільської Волині.-Самчики-Хмельницький: Б.В., 1997.-216 с., іл.

Прокопчук В., Телячий Ю. Лисець: Історико-краєзн. нарис (про село Дунаєвського р-ну Хмельницьк. обл.).-К.: Рідний край, 1998.-96 с., іл.

Рибак І. Історія рідного краю ХХ століття: Навч. посібник для учнів Х-ХІ класів загальноосвіт. шкіл.-Кам'янець-Подільський: Б.В., 1997.-44 с.

Ромарнюк В. Чабанівка: Історико-краєзн. нарис (про село Кам'янець-Подільськ. р-ну Хмельницьк. обл.).-Кам'янець-Подільський: Б.В., 1997.-142 с.

Савчук О. Збереження національної історико-культурної спадщини у контексті краєзнавчого руху кінця 50-х - початку 90-х рр.-К.: Рідний край, 1997.-71 с.

Старокостянтинів і край в просторі часу: Мат-ли Всеукр. наук. історико-краєзн. конф., присвяч. 470-річчю від дня народж. князя К.Острозького.-Хмельницький-Старокостянтинів-Самчики: Поділля, 1997. -280 с. (Хмельницька обл. орг. Всеукр. спілки краєзнавців та ін.).

Творчі вершини вченого: Зб. наук. праць до 60-річчя проф. М.Кукурудзяка.-Кам'янець-Подільський: Держ., пед. ун-т, 1998.- 352 с.

Хмельниччина: роки становлення та поступу (1937-1997): Мат-ли Всеукр. наук. історико-краєзн. конф. 26 вересня 1997 р., присвяч. 60-річчю Хмельницьк. обл.-Хмельницький: Доля, 1997.-465 с. (Хмельницька обл. орг. Всеукр. спілки краєзнавців та ін.).

Царик О. Відомі люди з Шепетівщини (Біобібліографічний довідник).-Ч. I.-Шепетівка: Б.В., 1997.-80 с., іл.

Бібліографію склав Анатолій Ситник

ЗІНЬКІВ В ІСТОРІЇ ПОДІЛЛЯ

Наукове пізнання історичного шляху, пройденого нашим народом, можливе не тільки на основі монографій, присвячених фундаментальним проблемам, але й при допомозі глибоких знань історії краю, міста, села, де людина народжується, живе і творить. Так сталося, що на протязі десятироків радянська історична наука захоплюючись дослідженнями глобальних проблем ігнорувала вивчення історії поселень або висвітлювала їх відповідно до заздалегідь сконструйованих ідеологічних схем. Цю прогалину в певній мірі заповнила унікальна багатотомна "Історія міст і сіл УРСР".

І все ж у світлі сказаного не може не тішити дослідження Івана Рибак "Зіньків в історії Поділля". Фактично вперше у краєзнавчій літературі регіону висвітлено історію села не у традиційному нарисовому жанрі, а на основі науково-монографічного аналізу документів та матеріалів з точним посиланням на джерела.

Вдалою, на наш погляд, є структура рецензованої праці, в основу якої покладено проблемно-хронологічний принцип. Вона складається з вступу, п'яти розділів та висновків. Спершу в монографії проаналізовано історію Зінькова від найдавніших археологічних пам'яток до першої письмової згадки про поселення у 1404 році.

У другому розділі "Давнє місто на Поділлі" відслідковано соціально-економічний та суспільно-політичний поступ Зінькова як одного з найбільших міст краю у XV – XVI ст. та його поступовий занепад у XVII – XVIII ст.

Досить змістовним виявився третій розділ "Містечко Зіньків на зламі двох епох". На основі багатого архівного матеріалу відтворено панораму поселення на подільському тлі. У четвертому розділі "Зіньків радянської доби" відстежено непростий шлях населеного пункту в роки революції, національно-визвольних змагань, непу, сталінізму, Великої Вітчизняної війни, післявоєнної розрухи, післявоєнної розрухи, розвиток села у 50 – 80-ті роки. І, нарешті, у п'ятому розділі "Село на славному Поділлі" з'ясовуються новітні соціально-економічні, побутові, демографічні проблеми та труднощі й шляхи їх можливого подолання.

Заслуговує на увагу значна джерельна база рецензованої монографії. Автор використав неопубліковані й опубліковані матеріали і документи, статистику, періодичку, праці вітчизняних та зарубіжних дослідників. Все ж, поза увагою залишилася праця М. Абрамовича "Не забудьте. Трагедія євреїв міста Зінькова". Нью-Йорк. 1994, та деякі інші новітні вітчизняні видання.

Відомо, що про Зіньків писали Михайло Грушевський і Юхим Сецінський, Олена Компан і Олександр Прусевич, Валентина Маркіна і Йосип Ролле, і все ж, не дивлячись на це, монографія Івана Рибак "Зіньків в історії Поділля" є цінним внеском у скарбницю поділлязнавства, у вивченні та пропагуванні славної історії міст і сіл краю.

Петро Панченко